

Csatáné Bartha Irénke

Szép Erdélyországom

Tűrömvirág földje,
tündérkertes álom,
nekem legkedvesebb
széles e világon.

Vérben,vasban sebzett
szép Erdélyországom
gyökerem s szárnyam vagy,
tártkarú világom.

Keserves sorsverte,
vészejósló harcokon,
konok vértben edzett
szép Tündérországom.

Áldjon meg az Isten,
áldjon meg ezerszer,
varázs csillagösvényt
soha ne feledd el!

Hagyd meg nekem...

Hagyd meg nekem a zöldet,
legyen a tavasz örömmünnep,
mezők üde illatával szívárványozd a Hargitát.

Hagyd meg nekem patakok arcán a mosolyt,
melyből a gyermekkor visszaragyog,
vén hegyek üzenő visszhangját,
bennük a tüzet, reményt és csodát.

Magány ellen kezemben citerát,
ősi dallamokkal összenőtt hitet,
hagyd meg csillagtalán ösvényeim!

Batyumat viszem

Hátamon batyummal
hazaindulok,
viszem magammal
emlékeimet.

Vonszolom magam
kő és üvegcserepeken át,
mindent, mi szép volt,
darabjaiból összerakosgatok.

Sír a közel, mikor érkezem,
sír a távol, mikor elmegyek,
könnyek erednek
magányos kapufélfákról.

S én viszem tovább,
hurcolom hátamon,
viszem szívemben emlékeimet.

Minden lépés, a por, a sár,
szemetekben a könny, mi ideköt,
illata víznek, földnek, égnek,
pásztortüzeket lobbant szívemen,
ha fogy(na) köröttem a fény s az öröm.

Táltosok nyomát kerested

(Gál Elemérre emlékezve)

Viharok dúltak feletted,
táltosok nyomát kerested,
a forrásra rátaláltál,
ősök múltjára ráláttál.

Te értetted erdők szavát,
erdélyi hegyek sóhaját,
ölelő holddal, fénylő nappal,
szarvasokkal, Fehérlóval
minden utad hazatalált.

Havasaink lehelete,
táltosaink üzenete
kincseid lettek e tájon,
ránk testáltad adakozón,

utódoknak legyen vagyon.

Radnai István

Hajnali fagyok

március vad szelekben úszó tavasz hónap
 forr a vér egy ország minden szerelme
 érzelmek nővel és hazával telve elvek
 riadóra dobok szólnak ha riadóra dobok szólnak

ébresztője rekedt trombitáknak lóra
 ne csak hagyományt őrizz kifosztott magyar
 nem elég hogy petőfi-epigon szaval
 nemet kell mondani csalfa szirén-szóra

sok lenne önfeláldozásból egy kosárnyi magyar termék
 szűk lenne koponyátok facsart magyar elmék
 szomszéd szigetekre jársz bölcsen adózni

zsíros bankár prűszköl nem ürül a dózni
 még a szeszt is importárod büszkén
 méreg a hazaárulás bármi álljon is a címkén

Tragédia

csalóka árnyékon besötétedett kabáton
 lapul a szárnya szinte nedves
 ha színe nem szőke nem árulója volna
 szép ablakot vagy puha fészket

termékeny rövid szerelmét ha megtalálja
 hang nélkül szállna csapda vagy asszony
 egyre megy ha vonz az illat
 halálszagú akárha dolgavégezetlen

fény gyúl az árnyék mögé éretlen szárnyán
 repülni próbál bújna gyapjú kegyelmébe
 de a kelme ahová ökelme a gazdájának kell

így álmára lecsap véletlen ébredése
 miért kelt fel oly hirtelen a nap s vele
 halálos gőz pokol illatú felleg

Fecske Csaba

A sánta kiskacsa

Édesanyámtól kaptunk nyolc pelyhes kiskacsát. Akkoriban a külvárosban laktunk, családi házban. Füves udvarunk volt, az ablak alatt diófa bólingatott. Volt egy kis baromfiudvar is dróthálóval elkerítve, benne betonból készült kacsaúszató, jobban mondva kis kacsafürdő, mellette berozsdásodott nyomóskút, amit néhány napos fáradtságos munkával sikerült megjavítani. A gyerekek tapsikoltak örömben, amikor előbuggyant a víz.

A tyúkólat gondosan kitakarítottam, finom szálú szénával kibéleltem. Az ajtóhoz liliputi feljárót eszkábáltam. Takaros szállás fogadta kis telitalpúinkat.

A gyerekek kezdettől kivették részüket a munkából, szívükön viselték a kiskacsák sorsát. Nem mulasztották volna el a csalánszedést sem. Mit se törődtek a viszkető hólyagocskákkal, túrték emberül, ennyivel tartoztak a kis pehelygombócoknak. Ott álltak fölöttem, ahogy a fejszével apróra metélem a csalánt, s kukoricadarával összekeverem. A kacsák elé rakni már az ő feladatuk volt, soha el nem mulasztott lehetőség, mintsem kötelesség. Élvezték, amint a kiskacsák megrohamozzák az eleséget, nyelik mohón, fuldokolva. Mint a kitömött harisnya, olyan volt a begyük, szinte felbillentette őket.

Minden délutánunk a kiskacsáké volt. Együtt ment a család a határba csalánt meg más zöldféléket szedni, csorbókát, répalevelet. Kacsáink szemlátomást nőttek, gyarapodtak, így hálálták meg szerető gondoskodásunkat. Lábunkhoz simultak, rimánkodó sipogatással fölkéredzkedtek a gyerekek kezébe. Különböző huncutságokat eszeltek ki, játszottak velünk. Egyszer a legkisebb és leggyámoltalanabb lesántult, nem tudtuk, mi lett vele, talán társai taposták meg a nagy tülekedésben elemőzsiaosztáskor. Azontúl ő lett a kedvenc, a legpátyolgatottabb kistestvér, akit a gyerekek anyáskodva babusgattak. Ő pedig túrte hang nélkül, csak kis szíve vert szaporán a puha pelyhes bőr alatt. Ő volt mindig a sereghajtó, kétségbeesett jajveszékeléssel iparkodott a többiek után.

Nyolc kacsacs, nyolc egyéniség. Volt közöttük pákosztos, lusta, volt sértődős. Ez mindenért felhúzta az orrát, akarom mondani csőrét, nem lehetett a kedvére tenni, félrevonult és percek alatt képes volt duzzogni magában.

Irántuk való szeretetünk nem gyöngült akkor sem, amikor a pelyhes csöppségek közül fehér tollú, kemény csőrű pecsenyének való szárnyasok lettek.

Bármilyen szomorú is, elérkezett az idő, amikor a kacsákat le kellett vágni. Elvégre azért neveltük őket, az élet bizony könyörtelen, be kellett, hogy teljessédjék az örök kacsasors.

Az első kacsacs levágása nagy bonyodalmat okozott családjunkban, senki sem vállalta

a kegyetlen feladatot. Feleségem és én is irtóztunk a vértől. Végül Kovács néni, jóra való, kedves szomszédasszonyunk, tapasztalt baromfiölő könyörült meg rajtunk.

Mi, felnőttek is szomorúan vettük tudomásul az egyébiránt hétköznapiak mondható eseményt, de a gyerekek belebetegedtek. Vádloán néztek ránk szibériai messze-ségből kéklő szemekkel, sírásra görbülő szájjal.

Időről időre fazékba került egy kacsa. Egyre nagyobb lett a csönd a baromfiudvarban, végül csak a kis sánta, aki már nem is kicsi, hanem vágnivaló pecsenyekacsa volt, szomorkodott a medence mellett, emlékeztetvén a régi szép időkre.

Másnapra ígérkezett Kovács néni, a sánta órái meg voltak számlálva. Aki mintha megérezte volna ezt, gyászos hápogásba kezdett.

Az éjszaka közepén egyszerűen mocorgást, sutyorgást hallok. A konyhaablakon belötyönt holdfényben látom ám, hogy a két gyerek pizsamában, egymás kezét fogva, a félelemtől reszketve kisurranni készül az ajtón.

Nem volt kétségem afelől, hogy mit akarnak.

Andris suszter

A suszteráj a falu közepén volt, a Viszlay-házban, utcára nyíló helyiség, egykor kocsmá. A mennyezetről halvány fényű, kormos üvegű petróleumlámpa lógott, sejtelen félhomályba burkolva a műhelyt. Andris bácsi, a mester rossz lábú öregember, biciklivel járt dolgozni, gyalogolni sose láttam, legföljebb a műhelyben tett kaszáló bozduktokkal néhány lépést. Segédje Péter bá', akiről sokáig azt hittem, hogy a fia, mert ugyanolyan nyomorék lábai voltak neki is. Ő volt a falu harangozója, sokszor találkoztam vele, amikor a delet harangozni kerekedett a templom felé. Az ő dolga volt télen begyújtani, sötétedéskor meggyújtani a lámpát, kisépenni a műhelyt, ő végezte az egyszerűbb munkákat, sarkalást, talpalást, a finomabb és bonyolultabb munkák Andris bácsira vártak. Ügyes kezű, lelkiismeretes mester volt, adni lehetett a szavára. Ha azt mondta kedden, hogy csütörtökön mehetek a cipőmért, akkor mehettem is érte, mert kész volt, ha a kutya kovászt evett is. Szerettem a suszterájba járni, nézelődni a cserzett bőr szagú műhelyben. Bámultam a polcokon a félretaposott sarkú, levált talpú, elnyútt cipőket, bakancsokat, csizmákat.

Egyszer Iskolából jövet Misi rávett minket, pontosabban megparancsolta nekünk, hogy menjünk be a suszterájba, és kiabáljuk azt, hogy faszeg, csiríz. Nem értettük Gusztival, hogy mi értelme ennek, ellenkeztünk is, de Misi két évvel idősebb volt tőlünk, nagydarab, erős fiú, hát nem volt mit tenni, beszaladtunk a műhelybe, és elkezdtük kiabálni: faszeg, csiríz!

Erre Péter bá', mint akit darázs csípett meg, föl pattant a háromlábú székről, lekaptá

a kályháról a forró csirízt, és rossz lábait, korát meghazudtolva utánunk vetette magát. Iszkirí! Gusztinak sikerült egerutat nyernie, de én nagy igyekezetemben az ajtófélfának rohantam, s az öregnek sikerült egy adag csirízt a fülem mögé nyomnia. Rettentően égetett a forró ragacsos massa, amit aztán a patakban büntársam vakargatott le rólam nagy sajnálkozások közepette. Haragudtam rá, mert ő bezzeg megúsza. Napokig sajgott a fülem töve Ha találok Misivel, rázendített kajánul, hogy faszeg, csiríz!

Éppen új táskám volt, boldogan vonultam vele az iskolába, de már az első napon tönkrement. Barnus belekapaszkodott, hogy hanyatt rántson. Nem hagytam magam, olyan erővel akartam kiszabadulni, hogy a táska megadta magát, elszakadt. Megijedtem, másrészt nagyon sajnáltam, hiszen eddig mindig a bátyámtól megörökölt viseltes fatáskát hordtam, ami éktelenül zörgött a hátamon. Félttem a szüleim dorgálásától.

Végső elkéséremben elmentem a suszterájba, hogy megjavíttassam. Persze bennem volt a félsz, hogy elutasításban lesz részem, hogy jól megmossák a fejemet a múltkori csúfokodásért. Bizonytalanul, szégyenkezve léptem át a műhely küszöbét. Andris bácsi egyedül volt. Elmotyogtam, hogy mi járatban vagyok, közben izzadt kézzel markoláztam zsebemben az ötven fillérest, összes vagyonomat, amiből fagyit akartam venni, ha jön majd a vándor fagyaltárus, vajon elég lesz-e. Andris bácsi egy szóval sem említette a múltkori esetet, néhány perc alatt megvarrta a táskát, szinte észre se lehetett venni, hol volt elszakadva. Amíg az öreg csöndben dolgozott, én zavaromban a legyeket számolgattam a plafonon.

Mennyivel tartozom, kérdeztem bátortalanul. Semmivel, mondta az öreg, és jókora barackot nyomott fejem búbjára, csaknem összeroskadtam alatta.

Andris bácsi rég elköltözött ebből a világból, így már sose fogom megtudni, hogy hallott-e Csozogiról, az öreg suszterról.

Cili

Az épület tövében húzódó csatorna vasrácsa alól bámult ránk. Észre sem vettük volna a sötétben, ha félre nem billenti a vasrácsot. Mozdulatlanságba dermedt, szemével búvólta a kiflivéget, amely a fiam kezéből pottyant a földre, s ami kiváltotta a meggondatlan mozdulatot. Az éhség fölébe nőtt az óvatosságnak.

A sarkon építkezés folyt. Egy földkupac mellett a munkások deszkahulladékkal táplált ropogó tűznél szalonnát sütöttek. A levegő megtelt a piruló szalonna illatával, ez csábította ide szerencsétlen állatot.

Az ajtóból visszanezve láttuk, a földhöz lapulva odaóvakodik a kiflivéghez, hirtelen mozdulattal elkapja, mintha attól tartana, hogy elmenekül előle, aztán néhány lépést hátrál, megfordul és eltűnik a csatornában, ahonnét jött.

Másnap reggel már kerestük tekintetünkkel. Most is a csatorna vasrácsa alatt tanyázott. Türelmesen kivárta, míg eltűnünk a nyikorgó ajtó mögött, csak azután surrant oda az eleséghez.

Napokig a megszokott forgatókönyv szerint történt a találkozásunk. Fiam földre dobta a kiflimaradékot, ő pedig, miután biztonságos távolságban tudott minket, elvitte a járandóságát.

Talán úgy két hét után állt be némi változás kapcsolatunkban. Kissé meglepődtünk, bár jó érzéssel vettük tudomásul, hogy nem a csatorna rejtekében várt ránk, hanem a fal tövében, a hajnal leheletétől deres betonon. Most láttuk először a maga teljes testi valóságában, orrától a farka hegyéig. Lány, fekete csíkokkal tarkított szürke bundája lötyögött rajta, mintha a kelleténél nagyobb méretűt viselt volna. De az elemóziát most is csak a hátunk mögött merete birtokba venni. Óvatos volt és bizalmatlan.

Egyre hűvösebbek és sötétebbek lettek a reggelek.

Nem tudom mennyi idő telt el, egy hónap, két hónap, talán több is, amikor Cili azon a helyen várt minket, ahol az élelmet szoktuk elhelyezni, a járdán. Mindig ott volt, sohasem kellett várni rá. Természetessé vált számunkra, hogy van egy macskánk. Kiflivég helyett most már mócsingot, kolbászvéget, szalonnabőrt kapott tőlünk, olyasmit, amit mi már nem ettünk volna meg, neki viszont pompás csemege volt.

Leesett az első hó. Az út menti fák és bokrok zúzmarások voltak. Az építőmunkások sem csak a szalonnasütés végett gyújtottak tüzet, amikor Cili odáig jutott a barátság kiismerhetetlen és kacskaringós útján, hogy a fiam lábához dörgölődött, és dorombolt kicsit, mielőtt eltűnt volna reggelijével a csatorna vasrácsa alatt. Ettől kezdve rendes szokásává vált a dörgölődés és dorombolás. Úgy látszott, teljes a bizalma irántunk. Ennek ugyan örültünk, de tagadhatatlan, hogy veszélyeket rejtett magában. Kezdett túlságosan is megszelídülni. Szőre kisimult, bundájába behízott. Barátságos, fényes szőrű jószág lett belőle.

És ahogyan a tél haladt a tavasz felé, újabb és újabb lépéseket tett felénk a szó valódi és átvitt értelmében egyaránt. Már nem a régi helyen várt minket, hanem elibénk jött, nap mint nap egy kicsikét közelebb. Farkcsóválás, dörgölődés, dorombolás után ott fogyasztotta el mohón a reggelijét a bokrok között. Tartalékolt-e magának, juttatott-e belőle sorstársainak, sohasem tudtuk meg, mint ahogyan azt sem, vannak-e kölykei, amelyekről gondoskodnia kell.

Az idő előrehaladtával Cili egyre közelebb került az ezernyi veszélyt rejtegető főúthoz. Úgy tűnt, óvatosságát teljesen föladta, ami az ő esetében bizony nagyon is kockázatos dolog. Mondhatnám felelőtlenség.

Kora tavasz volt, hűvös még, de ragyogott a nap, mint a rézüst.

Cili az útkereszteződésben várt, ott állt az útszegélyen, feszülten figyelt. Ahogy megpillantott minket, nekiiramodott, mit se törődve a forgalommal. A Suzuki fékezett. Tompa puffanást hallottunk...

Kökény Éva

Didergők

Láttam őket!

A bokrok sűrűjében szeretet-közelségben megbúvó
fázó madárkákat, a csicsergőket.

Láttam őket!

Az utcán élőket, a szenvedőket, az előkelő éttermek előtt
ázó-fázó rongyos didergőket.

Láttam őket!

A szívükből játszó, jobb sorsra érdemes utcazenészeket,
a dermedt újjal gitárt pengetőket!

Láttam őket!

A szívteleneket, a közömbösen arra menőket.
Kiknek vágya nem a szeretet éltető ereje,
kik békétlenül acsarkodnak,
kiket nem érdekli utcán fázó embertársa
akinek nincs semmije, és nincs hova mennie.

Láttam őket!

a jólelkeket, kik madaraknak magot szórnak,
az önzetleneket, kik a rongyos szegényeknek
– kikben szenvedő Krisztust látnak –
ételt, ruhát adnak jobb sorsukért hálaképpen –
apostolok utódainak nevezem őket.

Boldogvers

Tenyérnyi eget nézem –
ablakomból a horizontot nem láthatom,
de az égboltra felnézve érzem,
hogy csak egy porszem vagyok.

Tenyérnyi eget bámulom –
ablakomból a napkeltét is láthatom,
és felzeng bennem dala boldogságnak,
bár érzem, milyen kicsi vagyok.

Tenyérnyi egemen az egész világom,
hol lassan már a napnyugta aranya ragyog –
de eltölti szívemet a hála, mert
a hatalmas égbolt szivárványa alatt vagyok!

Lucifer zuhanása (2017, tus, papír, 50×70)